

Prognoza
oddziaływania na środowisko
dotycząca projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenu w rejonie ul. gen. Grotę Roweckiego w Rawiczu

PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
DLA TERENU W REJONIE UL. GENERAŁA GROTA ROWECKIEGO
W RAWICZU

Autorka opracowania:
Maria Dobroń

Leszno, 2017 r.

SPIS TREŚCI

I. DANE OGÓLNE	4
1. Informacja o zawartości, głównych celach projektu mpzp oraz powiązanie z innymi dokumentami	4
2. Metoda sporządzenia prognozy.....	6
3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	7
II. STAN ORAZ FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	10
1. Położenie i rzeźba terenu, geologia.....	10
2. Środowisko wodne.....	10
3. Środowisko biotyczne, system powiązań przyrodniczych, przyrodnicze obszary chronione.....	14
4. Klimat	16
5. Powietrze	17
6. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu oraz problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu zmiany mpzp.....	19
III. IDENTYFIKACJA I OCENA ODDZIAŁYWAŃ ŚRODOWISKOWYCH.....	23
1. Powierzchnia ziemi	23
2. Krajobraz.....	23
3. Ochrona środowiska wodnego.....	24
4. Wpływ na jakość powietrza.....	25
5. Klimat	26
6. Ochrona przed hałasem.....	27
7. Wpływ na różnorodność biologiczną, florę i faunę, przyrodnicze obszary chronione oraz system powiązań przyrodniczych	28
8. Wpływ na zasoby naturalne	29
9. Wpływ na zabytki i dobra materialne	29
10. Wpływ na warunki życia i zdrowie ludzi.....	29
11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	30
12. Alternatywne rozwiązania.....	30
13. Metody analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	30
STRESZCZENIE	32
MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....	36

I. DANE OGÓLNE

Wg art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r., poz. 353), miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wymaga przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, co wiąże się z obowiązkiem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest również w przypadku wprowadzania zmian dokumentu, lecz zgodnie z art. 48 cytowanej ustawy organ opracowujący dokument, po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym, może odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. O odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie występowało.

Zgodnie z art. 53 zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie został uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Rawiczu (pismo: N.NS-72/4-2(1)/16 z dnia 24 maja 2016 r.) oraz z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo: WOO-III.411.226.2016.PW.1 z dnia 9 czerwca 2016 r.).

1. Informacja o zawartości, głównych celach projektu mpzp oraz powiązanie z innymi dokumentami

Rada Miejska Gminy Rawicz w dniu 21 stycznia 2016 r. podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w rejonie ul. Gen. Grota Roweckiego w Rawiczu. Celem zmiany planu jest stworzenie możliwości przeprowadzenia robót budowlanych dostosowujących obiekty do obowiązujących standardów.

Plan obejmuje obszar położony pomiędzy ulicami: Kadecką i Gen. Grota Roweckiego, Akacjową, Świętojańską i Simoniego.

Ustalenia projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zostały zawarte w uchwale i załączniku graficznym. Zapisy planu dotyczą przeznaczenia terenów na cele związane z różnymi formami użytkowania.

- MN/U, to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej, na których ustala się lokalizację jednego budynku mieszkalnego, mieszkalno – usługowego lub usługowego na każdej działce budowlanej, przy czym w budynku mieszkalno - usługowym powierzchnia lokalu usługowego nie może przekraczać 60% powierzchni użytkowej budynku. Dopuszcza się lokalizację budynków gospodarczo – garażowych, gospodarczych lub garażowych. Ustala się minimalną powierzchnię terenu biologicznie czynnego – 30% powierzchni działki budowlanej.
- UZ (1-4), to tereny usług ochrony zdrowia (budynki szpitalne, budynki opiekuńczo – lecznicze, administracyjne, socjalne, łączniki komunikacyjne, urządzenia budowlane).

Dopuszcza się realizację budynków gospodarczo-garażowych, gospodarczych lub garażowych, dojeżdż i dojazdów. Ustala się minimalną powierzchnię terenu biologicznie czynnego – 10% powierzchni działki budowlanej.

- UO/UZ, to teren usług oświaty i ochrony zdrowia. Jest to teren zabudowany, na którym dopuszcza się lokalizację urządzeń budowlanych oraz obiektów małej architektury. Ustala się minimalną powierzchnię terenu biologicznie czynnego – 20% powierzchni działki budowlanej.
- U/UZ, to teren usług i usług ochrony zdrowia. Ustala się lokalizację: budynków szpitalnych, budynków opiekuńczo – leczniczych, administracyjnych, socjalnych, usługowo – handlowych, parkingów. Dopuszcza się lokalizację budynków gospodarczo-garażowych, gospodarczych lub garażowych, obiektów budowlanych. Ustala się minimalną powierzchnię terenu biologicznie czynnego – 20% powierzchni działki budowlanej.
- UZ/US (1, 2), to tereny usług ochrony zdrowia, usług sportu i rekreacji. Ustala się lokalizację: budynków szpitalnych, budynków opiekuńczo – leczniczych, administracyjnych, socjalnych, sportowo – rekreacyjnych, hal sportowych, parkingów. Dopuszcza się lokalizację plenerowych budowli sportowo-rekreacyjnych, w tym boisk, kortów tenisowych, lodowisk, obiektów budowlanych. Ustala się minimalną powierzchnię terenu biologicznie czynnego – 40% powierzchni działki budowlanej.
- ZP, to teren zieleni urządzonej. Ustala się minimalną powierzchnię terenu biologicznie czynnego – 90% powierzchni działki budowlanej. Dopuszcza się: lokalizację urządzeń wodnych, realizację ścieżek pieszo – rowerowych, realizację obiektów małej architektury, realizację dojeżdż i dojazdów. Zakazuje się lokalizacji zabudowy.
- KDW (1, 2), to tereny dróg wewnętrznych. Ustala się usytuowanie co najmniej jednostronnego chodnika, dopuszczając alternatywnie wydzielenie dla ruchu kołowego i pieszego wspólnej nawierzchni; usytuowanie ścieżek rowerowych, lokalizację miejsc postojowych.
- E, to teren urządzeń infrastruktury technicznej - elektroenergetycznej.

Ustala się dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku na terenach wymagających ochrony akustycznej:

- MN/U- jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych;
- UZ, UZ/US, U/UZ,- w przypadku lokalizacji na tych terenach szpitali lub domów opieki społecznej - jak dla terenów szpitali w miastach, terenów domów opieki społecznej;
- UO/UZ – jak dla terenów ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Plan ustala zaopatrzenie w wodę ze zbiorczej sieci wodociągowej, odprowadzanie ścieków poprzez zbiorczą sieć kanalizacyjną. Ustala się odprowadzanie wód opadowych i

roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, dopuszczając ich odprowadzanie na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych. Dopuszcza się lokalizację urządzeń podczyszczających ścieki w postaci wód opadowych i roztopowych z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych, przed wprowadzeniem do wód lub do ziemi.

W zakresie systemów zaopatrzenia w ciepło ustala się stosowanie indywidualnych systemów grzewczych przystosowanych do spalania paliw płynnych, gazowych i stałych o niskich wskaźnikach emisji lub alternatywnych źródeł energii.

Ustalenia planu są zgodne polityką przestrzenną gminy określoną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rawicz”. W studium omawiany teren przeznaczony jest pod tereny zabudowy usługowej, tereny usług zdrowia i usług oświaty oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami.

2. Metoda sporządzenia prognozy

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, w jaki sposób realizacja postanowień planu przekształci środowisko. Zmiany cech środowiska spowodowane przez różnorodne sposoby użytkowania przestrzeni i zasobów zależą od rodzaju zagospodarowania oraz cech środowiska danego terenu, w związku z czym prognozę podzielono na dwa etapy:

Etap I to analiza stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego, która pozwoliła na określenie walorów przyrodniczych oraz istniejących problemów. Dokonując oceny stanu i funkcjonowania środowiska uwzględniono szersze tło przyrodnicze biorąc pod uwagę powiązania przyrodnicze, a w szczególności: powiązania hydrograficzne i hydrogeologiczne oraz system obszarów chronionych, oceniając zagrożenia w zasięgu tych powiązań.

Etap II prognozy, to ocena przewidywanych skutków oddziaływań na środowisko w granicach potencjalnych wpływów oraz sposoby łagodzące potencjalne, negatywne oddziaływania. Ocenę oparto na następujących założeniach:

- jako niekorzystne oddziaływanie na środowisko przyjęto odstępstwa od prawidłowej na danym terenie gospodarki jego zasobami i zasadami ochrony z uwzględnieniem przepisów, norm, specyfiki środowiska oraz powiązań z obszarami otaczającymi, funkcji terenów oraz potrzeb i aspiracji mieszkańców;
- mimo, że wszystkie zachodzące w środowisku procesy są ze sobą powiązane, ze względów metodycznych zostały rozpatrzone osobno, a oddziaływanie na warunki życia potraktowano jako syntezę oddziaływań na poszczególne elementy środowiska.

Oceniając wpływ ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska oparto się na oczywistych zależnościach pomiędzy poszczególnymi jego elementami, przedstawiając prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury.

3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Oceniając wpływ ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na poszczególne komponenty środowiska, należy odnieść się do celów i kierunków działań określonych w politykach nadrzędnych (międzynarodowych, wspólnotowych i krajowych), które odwołują się do zasady zrównoważonego rozwoju, rozumianej jako zachowanie równowagi pomiędzy celami gospodarczymi, społecznymi i wymogami środowiskowymi we wszystkich podejmowanych działaniach i przedsięwzięciach. Zasadę zrównoważonego rozwoju należy traktować jako nadrzędną, z której wynikają główne cele ochrony środowiska, zarówno związane z jego ochroną bezpośrednio, jak również w powiązaniu z aspektami społeczno-gospodarczymi.

Z uwagi na stan środowiska przyrodniczego i kulturowego w omawianym przypadku istotne znaczenie ma ochrona wód przed zanieczyszczeniem, ochrona powietrza oraz ochrona krajobrazu.

Realizacja polityki Wspólnoty w dziedzinie ochrony środowiska następuje za pośrednictwem wszelkiego rodzaju dokumentów, opracowywanych przez instytucje UE. Wśród dokumentów wspólnotowych należy wymienić Dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej. Jej celem jest ochrona i poprawa stanu śródlądowych wód europejskich (powierzchniowych i podziemnych) oraz ekosystemów lądowych zależnych od wody. Ostatecznym celem Dyrektywy jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód w państwach członkowskich do roku 2015. Oznacza to (według Dyrektywy), że europejskie rzeki powinny w niewielkim tylko stopniu odbiegać od warunków naturalnych, niezakłóconych działalnością człowieka.

Naczelnym celem polityki ekologicznej Polski w zakresie ochrony wód jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód. Cel ten jest uwzględniony w programie wodno - środowiskowym kraju oraz planach zagospodarowania wodami w dorzeczach.

Program wodno – środowiskowy kraju zawiera uporządkowany zbiór działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie przez wody celów środowiskowych. Główne cele to:

- niepogarszanie stanu części wód;
- osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych; zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

Podobne cele środowiskowe zawiera Plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

- Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu JCW tak, aby osiągnąć dobry stan/potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny, a tym samym - dobry stan wód.
- W przypadku wód podziemnych celem środowiskowym jest zapobieganie lub ograniczanie dopływu zanieczyszczeń do tych wód oraz zapewnienie równowagi pomiędzy poborem, a zasilaniem wód podziemnych.

JCW „Masłówka”, w granicach której leży teren objęty planem została określona jako zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu w określonym czasie. W takim przypadku Ramowa Dyrektywa Wodna przewiduje odstępstwa od założonych celów środowiskowych. Będzie tu miało miejsce zastosowanie odstępstwa czasowego ze względu na brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty ewentualnych działań naprawczych.

W zakresie ochrony wód miejscowy plan zakłada ochronę wód przed zanieczyszczeniem poprzez rozwiązanie gospodarki ściekowej, a także tworzenie optymalnych, przy planowanej zmianie zagospodarowania, warunków retencyjnych poprzez zachowanie istniejącej oraz tworzenie nowej zieleni, dopuszczenie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w granicach działki.

Innym dokumentem istotnym z punktu widzenia projektowanego dokumentu jest Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy zmierzająca do ograniczenia zanieczyszczenia do poziomów, które w stopniu minimalnym szkodzą ludzkiemu zdrowiu i środowisku, a także w celu lepszego poinformowania społeczeństwa o możliwych zagrożeniach.

Wg Krajowego programu ochrony powietrza do roku 2020 z perspektywą do 2030 istotnym zadaniem jest osiągnięcie w pierwszej kolejności poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM10 i PM2,5 oraz poziomów docelowych dla B(a)P, a także niektórych innych substancji takich jak NO₂ oraz O₃.

Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/769/13 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2013 r., poz. 7401). zakłada między innymi wdrożenie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń do powietrza z indywidualnych systemów grzewczych.

W zakresie ochrony powietrza w planie uwzględniono możliwość redukcji dwutlenku węgla, tlenków azotu oraz pyłu drobnego powstających z procesów wytwarzania energii, poprzez stosowanie urządzeń grzewczych przystosowanych do spalania paliw płynnych, gazowych i stałych o niskich wskaźnikach emisji lub alternatywnych źródeł energii.

Istotnym dokumentem jest Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji dnia 20.10.2000 r. (Dz.U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98). Wg cytowanego dokumentu ochrona krajobrazu oznacza działania na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub

charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Teren objęty planem jest zainwestowany. Plan ustala ochronę konserwatorską obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, zachowuje istniejącą zieleń, a także poprzez swoje ustalenia porządkuje przestrzeń.

II. STAN ORAZ FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

W rozdziale tym zawarto informacje w zakresie charakterystyki poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, tj. rzeźby terenu, budowy geologicznej i warunków glebowych, środowiska wodnego, szaty roślinnej oraz warunków klimatycznych. Biorąc pod uwagę szersze tło przyrodnicze wskazano powiązania obszaru opracowania z otoczeniem, a w szczególności: położenie na tle przyrodniczych obszarów chronionych, w układzie zlewni hydrograficznych oraz struktur hydrogeologicznych. Scharakteryzowano również występujące zagrożenia wynikające z istniejącego i planowanego zainwestowania terenu.

1. Położenie i rzeźba terenu, geologia

Według podziału geomorfologicznego Niziny Wielkopolskiej (B. Krygowski, 1956) teren objęty planem leży w Kotlinie Żmigrodzkiej, stanowiącej subregion Pradoliny Baryczy. Jest to terasa środkowa.

Wg szczegółowej mapie geologicznej Polski w skali 1:50 000 (ark. 654) warstwę przypowierzchniową na omawianym terenie tworzą piaski eoliczne, powstałe na przełomie plejstocenu i holocenu. Zalegają one na piaskach i żwirach wodnolodowcowych, od powierzchni przykrytych gruntami antropogenicznymi; teren objęty planem jest zainwestowany.

2. Środowisko wodne

W niniejszym rozdziale przedstawiono charakterystykę wód powierzchniowych i podziemnych, a w szczególności sieć hydrograficzną, głębokość zalegania pierwszego poziomu wód podziemnych oraz wyniki monitoringu wód.

2.1. Wody powierzchniowe

Zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej podstawowym elementem w gospodarowaniu wodami jest jednolita część wód (JCW). Jednolite części wód powierzchniowych, zgodnie z ustawą Prawo Wodne definiuje się jako oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, między innymi taki jak: struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części. Jednolite części wód dzielimy na naturalne oraz silnie zmienione, lub sztuczne, powstałe w wyniku działalności człowieka. Ww. podział znajduje swoje odzwierciedlenie w klasyfikacji jakości wód – dla naturalnych jednolitych części wód określa się ich stan ekologiczny, podczas gdy dla silnie zmienionych i sztucznych – potencjał ekologiczny.

Teren objęty planem leży w granicach JCW „Masłówka” (kod: PLRW60001714689). Wg aktualizacji „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz.U. z dnia 6 grudnia 2016 r., poz. 1967), JCW „Masłówka” jest silnie zmieniona. Silnie zmieniona część wód, to jednolita część wód powierzchniowych, której charakter został w znacznym stopniu zmieniony w wyniku działalności człowieka. Stan JCW został oceniony jako zły. Stan wód

powierzchniowych jest ogólnym wyrażeniem stanu części wód powierzchniowych, określonym w omawianym przypadku na podstawie potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, przy czym ogólny stan wód równy jest klasie gorszego z tych dwóch parametrów. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako „dobry”, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako „dobry”. W pozostałych przypadkach tj., gdy stan chemiczny jest sklasyfikowany jako „poniżej dobrego” lub potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako „umiarkowany”, „słaby”, bądź „zły”, jednolitą część wód ocenia się jako będącą w stanie złym.

Potencjał ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się przez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości wód: I – maksymalny, II – dobry, III – umiarkowany, IV – słaby, V – zły.

Stan chemiczny uznaje się za dobry, jeżeli wszystkie parametry chemiczne osiągają zgodność ze środowiskowymi normami jakości, natomiast poniżej dobrego, jeżeli jeden lub więcej parametrów chemicznych nie osiąga zgodności ze środowiskowymi normami jakości.

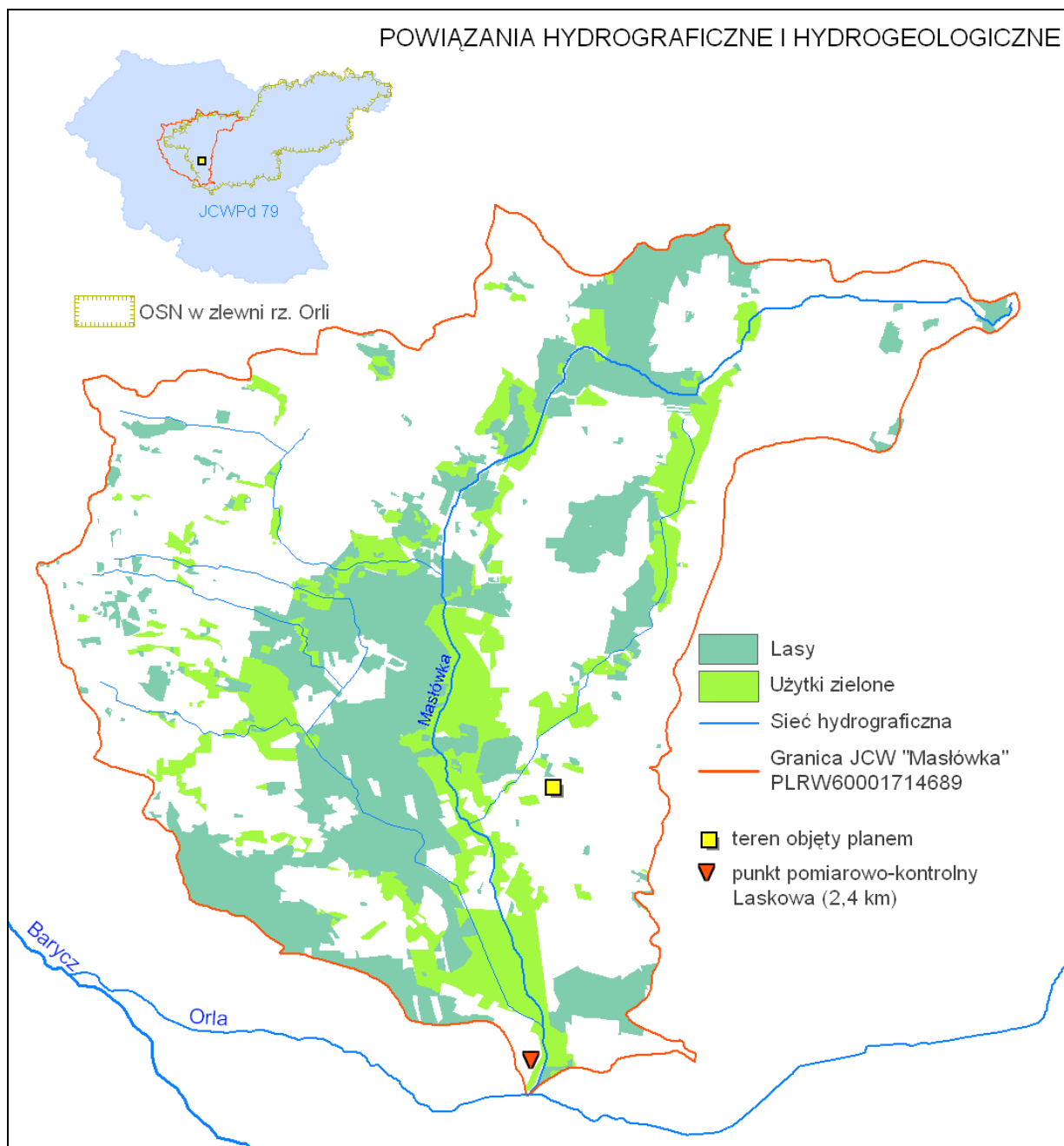
Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych (Masłówka) jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny, a tym samym - dobry stan tych wód.

JCW „Masłówka” jest zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu. W takiej sytuacji przewiduje się odstępstwo od założonych celów środowiskowych. W omawianym przypadku będzie miało miejsce zastosowanie odstępstwa czasowego ze względu na brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja rolnicza. W programie działań zaplanowano wszystkie możliwe działania mające na celu ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny, aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.

Przyczyną znacznego zanieczyszczenia wód jest rodzaj użytkowania gruntów w zlewni. Wody rzeki Orli o źródłach do ujścia do Baryczy rozporządzeniem nr 4/2012 z dnia 5 lipca 2012r. Dyrektora RZGW we Wrocławiu zostały uznane za wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, zlokalizowane na obszarach szczególnie narażonych (OSN), z których odpływ azotu do tych wód należy ograniczyć. Teren objęty planem leży w granicach OSN.

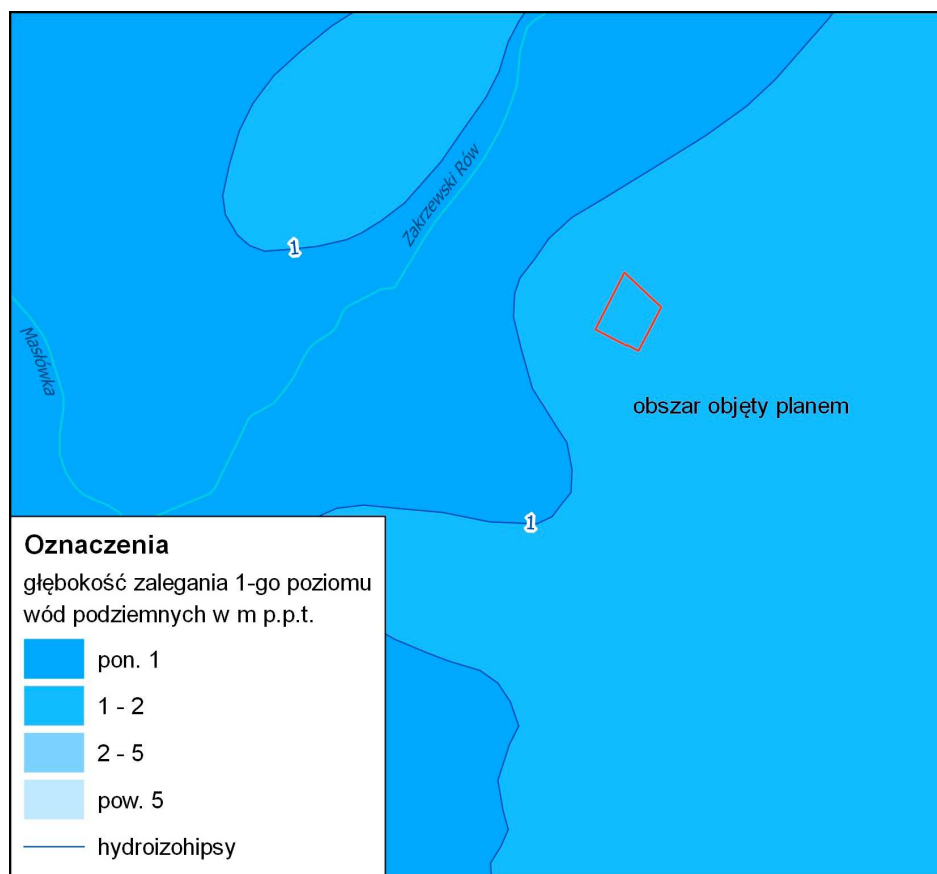
Ocenę za 2015 rok WIOŚ Wrocław przeprowadził na podstawie zapisów rozporządzenia MŚ z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1482) oraz rozporządzenia MŚ z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. z 2011 r. Nr 258, poz. 1549). Dodatkowo uwzględniono zasady określone szczegółowo w opracowanych w poprzednich latach przez GIOŚ wytycznych. Przy sporządzaniu oceny została zastosowana zasada tzw. dziedziczenia.

Uwzględniono wyniki pomiarów z punktów pomiarowo-kontrolnych badanych w latach 2010-2015, przy czym w przypadku punktów monitoringu operacyjnego uwzględniono tylko wyniki z ostatnich 3 lat. W przypadku Masłówki punkt pomiarowo – kontrolny zlokalizowano przy ujściu do Baryczy (2,4 km). W Masłówce stwierdzono umiarkowany potencjał ekologiczny i zły stan JCW. Nowszych badań brak.

2.2. Wody podziemne

Na terenie objętym planem wg mapy hydrogeologicznej w skali 1:50000 pierwszy poziom wód podziemnych zalega na głębokości od 1 do 2 m p.p.t. Teren objęty planem leży poza głównymi zbiornikami wód podziemnych.

Monitoring wód podziemnych prowadzony jest dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) zdefiniowanych jako “ (...) określona objętość wód podziemnych występująca w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych”.

Zgodnie z Planami Gospodarowania Wodami na obszarach dorzeczy przyjętymi w 2011 r. w Polsce obowiązywał podział na 161 JCWPd. Na potrzeby aktualizacji PGW opracowano nowy podział na 172 JCWPd. Wg nowego podziału teren objęty planem leży w granicach JCWPd nr 79.

Wg aktualizacji “Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz.U. z dnia 6 grudnia 2016 r., poz. 1967), stan chemiczny i ilościowy JCWPd nr 79 został oceniony jako dobry, a JCWPd określona jako niezagrażona nieosiągnięciem dobrego stanu. Dobry stan chemiczny i ilościowy JCWPd, oznacza dobry stan wód podziemnych. Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu takich wód, celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu. Można to osiągnąć między innymi poprzez zapobieganie lub ograniczanie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych oraz zapewnienie równowagi pomiędzy poborem, a zasilaniem wód podziemnych.

Od roku 2007 na obszarze województwa wielkopolskiego badania chemizmu wód podziemnych w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego prowadzone są przez

Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie. Do roku 2015 badania wykonano wg podziału na 161 JCWPd. Teren objęty planem leżał w granicach JCWPd nr 74.

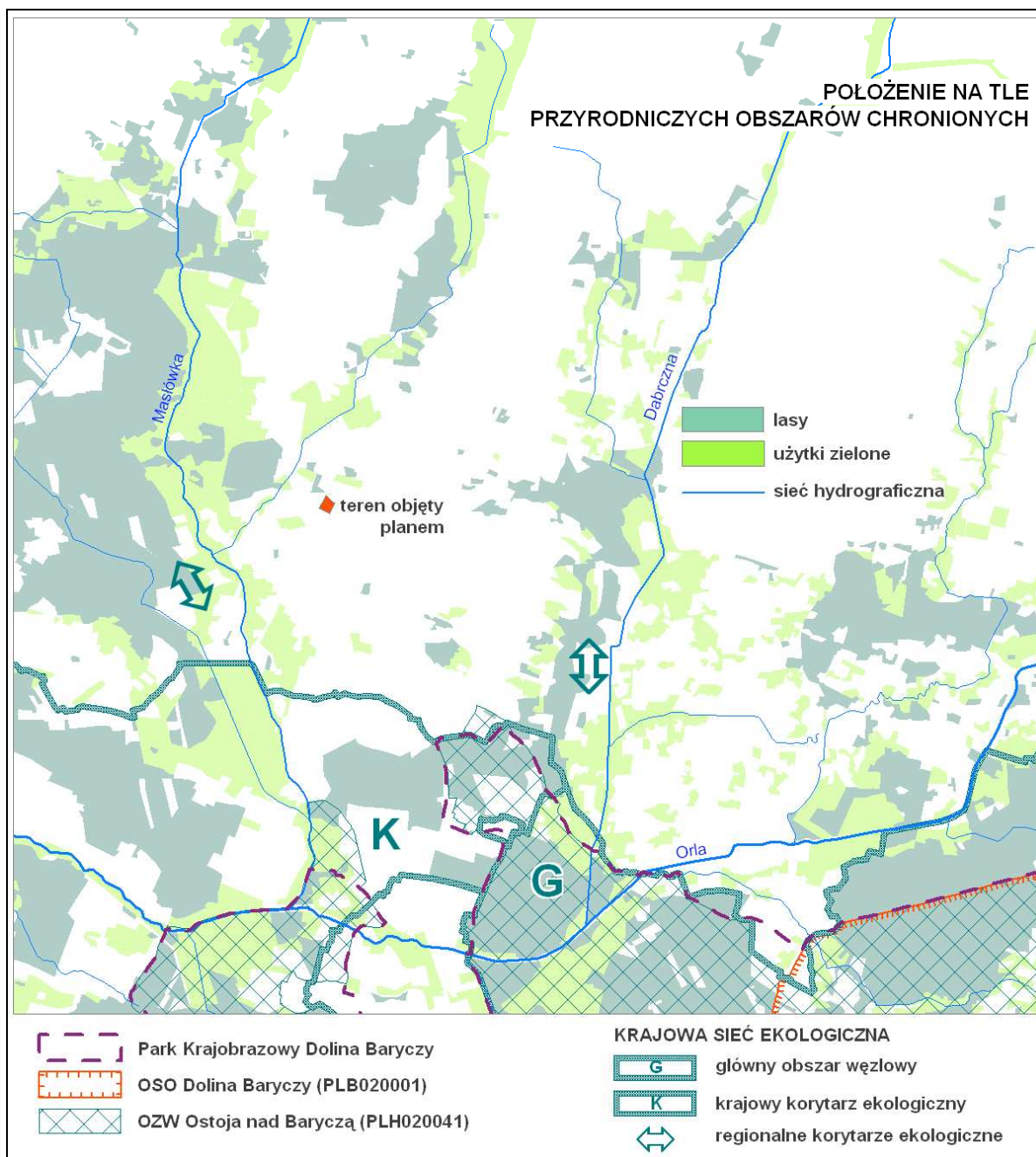
Wg danych PIG z 2014 r. stan chemiczny JCWPd nr 74 został oceniony jako dobry. Stopień wykorzystania zasobów wód podziemnych w JCWPd 74, definiowany jako stosunek aktualnego poboru wód podziemnych do zasobów zwiera się w przedziale 15-30%. Jest to niski stopień wykorzystania, a rezerwy określone jako wysokie. Ocena jakości wód została wykonana w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. Nr 143, poz. 896)

Najbliżej położony punkt pomiarowo-kontrolny znajduje się w Łaszczynie, gm. Rawicz. Badano wody czwartorzędowe w otworze studziennym o głębokości 77 m, o napiętym zwierciadle wody. Głębokość stropu zwierciadła – 51 m. Pomiary wykonano wiosną i jesienią. Wody zaklasyfikowano odpowiednio do klasy III i II. Jedynym wskaźnikiem w IV klasie jakości był TOC. Od 2015 r. ocenę jakości wód podziemnych wykonuje się w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów o sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2016, poz. 85). Ocena końcowa wód w punkcie pomiarowo-kontrolnym w Łaszczynie to klasa II. Tylko Fe (geogeniczne pochodzenie) i O₂ (parametr terenowy) znalazły się w III klasie jakości, a TOC w IV klasie jakości. W 2016 r. badania prowadzono wg podziału na 172 JCWPd. W tym samym punkcie pomiarowym w Łaszczynie ocena końcowa wód to klasa II. Klasa III oznacza wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka. Klasa II oznacza wody dobrej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby.

W roku 2014 prowadzono badania wód podziemnych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego. Na terenie OSN zlewni rzeki Orli, w JCWPd nr 74 (wg podziału na 161 części) zlokalizowano jeden punkt pomiarowo-kontrolny, w Szkaradowie, gm. Jutrosin. Stwierdzono zanieczyszczenie wód azotanami pochodzenia rolniczego. Stężenie azotanów wynosiło 117,86 mg NO₃/l. Zanieczyszczenie wód w tym punkcie stwierdzono już w latach poprzednich. W 2015 r. w tym samym punkcie pomiarowym stwierdzono zawartość azotanów powyżej 50 mg/l.

3. Środowisko biotyczne, system powiązań przyrodniczych, przyrodnicze obszary chronione

Teren objęty planem jest terenem zainwestowanym - przekształconym antropogenicznie. Zieleni ma charakter zieleni urządzonej. Na terenie objętym planem nie występują gatunki zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową.

Teren leży poza elementami krajowej sieci ekologicznej. W Polsce opracowane zostały trzy sieci ekologiczne o charakterze ogólnokrajowym. Pierwszą była koncepcja korytarzy ekologicznych ECONET Polska¹, drugą - koncepcja korytarzy ekologicznych zapewniających spójność sieci Natura 2000.² Najbardziej aktualną jest koncepcja spójnej sieci korytarzy

¹ Liro A., Głowacka I., Jakubowski W., Kaftan J., Matuszkiewicz A. i Szacki J. 1995. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej Econet-Polska. Fundacja IUCN Polska, Warszawa.

² Kiczyńska A. i Weigle A. 2003. Jak zapewnić spójność sieci Natura 2000, czyli o korytarzach ekologicznych. W: Makomaska-Juchiewicz M. i Tworek S. Ekologiczna sieć Natura 2000. Problem czy szansa. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.

ekologicznych łączących europejską sieć obszarów Natura 2000, opracowana w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska.³

Sieć ta dowiązuje się do korytarzy ekologicznych w krajach sąsiednich, dzięki czemu stanowi ważne ogniwo w zapewnieniu łączności ekologicznej w skali kontynentalnej. Projekt korytarzy zaktualizowano w 2011 r. W niniejszej prognozie oparto się na ww. zaktualizowanym projekcie korytarzy.

Regionalne korytarze ekologiczne tworzą doliny Dąbrocznej i Masłówki, które łączą się z obszarem węzłowym „Stawy Milickie”, a ten od zachodu łączy się z głównym korytarzem ekologicznym „Dolina Środkowej Odry”.

W dolinie Baryczy najcenniejsze fragmenty objęto ochroną prawną. Są to obszary Natura 2000 oraz Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”.

- Obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Baryczy” (PLB020001), obejmuje fragment doliny około 20 km w górę od ujścia Orli do Baryczy.
- Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja nad Baryczą” (PLH020041) obejmuje poza doliną Baryczy, fragmenty doliny Orli, w tym również odcinki ujściowe Dąbrocznej i Masłówki.
- Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”, którego granice są w większości zbieżne z obszarami Natura 2000.

Najbliżej położonym obszarem NATURA 2000 jest obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja nad Baryczą”, oddalony o około 3 km. Obszar obejmuje rozległe bagniste obniżenie doliny Baryczy. W SFD nie wymienia się zagrożeń zewnętrznych dla tego obszaru.

4. Klimat

Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza rejon opracowania leży w obrębie regionu śląsko-wielkopolskiego, reprezentującego obszar przewagi wpływów oceanicznych. Amplitudy temperatur są mniejsze niż w Polsce, wiosna wczesna i ciepła, długie lato, zima łagodna i krótka. Średnia miesięczna temperatura powietrza wynosi ca 8,0 do (-8,2)°C, średnia najcieplejszego miesiąca (lipca) od 17°C do 18,1°C, a średnia temperatura stycznia od (-3) do (-2,8) C°. Wilgotność względna powietrza kształtuje się podobnie jak na obszarze całego kraju; wartości najwyższe notuje się w okresie od października do stycznia (84-88%), minimum przypada na czerwiec i lipiec (72-74%). Jeśli chodzi o zachmurzenie, to najwyższe wartości notuje się również w okresie jesienno – zimowym a najniższe we wrześniu i czerwcu. Opady kształtują się nieco poniżej średniej krajowej. Podobnie jak na terenie całego kraju przeważają wiatry zachodnie. Udział wiatru z sektora zachodniego (NW-SW) wynosi ca 50%. Najrzadziej występują wiatry północne i północno – wschodnie (poniżej 15%). Prędkości

---

³ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik, J. M., Zalewska H. i Pilot M. 2005. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża. (aktualizacja 2011 r.)

wiatrów są zróżnicowane, największe charakteryzują wiatry zachodnie, najmniejsze wiatry południowo – wschodnie. Tendencje zmian klimatycznych w skali globalnej, to wzrost temperatury oraz częstotliwość i nasilenie zjawisk ekstremalnych. Ocieplenie spowodowane jest między innymi zwiększającą się ilością gazów cieplarnianych wytwarzanych przez człowieka.

5. Powietrze

Zanieczyszczeniem powietrza jest wprowadzenie do atmosfery substancji stałych, ciekłych lub gazowych w ilościach, które mogą ujemnie wpłynąć na zdrowie człowieka, klimat, przyrodę żywą, glebę, wodę lub spowodować inne szkody w środowisku. O stanie powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł. W rejonie terenu objętego planem źródła emisji zanieczyszczeń powietrza, to emisja niska pochodząca ze spalania paliw do celów grzewczych (charakter sezonowy) oraz emisja ze źródeł mobilnych.

Rawicz ma dostęp do gazu sieciowego. Wg danych z 2013 r. (GUS BDL) z gazu sieciowego w gminie korzystało 65,5% ogółu mieszkańców (miasto – 86,2%, teren wiejski gminy – 19,5%). Gaz wykorzystywany był głównie do celów bytowych; tylko około 14,5% gospodarstw domowych w całej gminie w stosunku do ogółu gospodarstw korzystających z gazu używało tego paliwa do celów grzewczych. Emisja ze źródeł mobilnych dla omawianego terenu ma mniejsze znaczenie. Teren leży z dala od dróg o dużym natężeniu ruchu.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu opracował ocenę roczną jakości powietrza w województwie wielkopolskim dotyczącą roku 2015. Ocenę przeprowadzono w odniesieniu do stref określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. 2012, poz. 914) - z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Strefą w omawianym przypadku jest obszar województwa, wyłączając aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy (aglomeracja poznańska) i miasta o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy (Kalisz), które stanowią odrębne strefy.

Klasyfikacji stref dokonuje się na podstawie oceny poziomu monitorowanych substancji, sprawdzając czy są dotrzymane lub przekraczane przewidziane prawem poziomy dopuszczalne, docelowe oraz poziomy celów długoterminowych. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;

- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe;
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego;
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości. Wynik klasyfikacji nie powinien być utożsamiany ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy; np. klasa C może oznaczać lokalny problem związany z daną substancją.

Wyniki oceny jakości powietrza w Wielkopolsce w roku 2015 przedstawiały się następująco.

Pod kątem ochrony zdrowia dla poziomu dopuszczalnego: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu i ołowiu oraz poziomu docelowego arsenu, kadmu i niklu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.

Ze względu na przekraczanie poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 dla 24 godz. oraz pyłu PM2,5 strefę wielkopolską zaliczono do klasy C.

Przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu zadecydowały o zaliczeniu strefy wielkopolskiej do klasy C.

Ze względu na stężenia ozonu określone dla poziomu docelowego strefę wielkopolską zaliczono do klasy A, a dla poziomu celu długoterminowego strefę zaliczono do klasy D2.

W oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin, ze względu na poziom średnich rocznych stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu strefę wielkopolską zaliczono do klasy A, natomiast ze względu na określone poziomy dla ozonu: docelowy i celu długoterminowego, strefę wielkopolską zaliczono odpowiednio: do klasy A i D2.

Ozon jest zanieczyszczeniem wtórnym powstającym w większych stężeniach przy sprzyjających warunkach meteorologicznych, w atmosferze zawierającej substancje uczestniczące w procesie powstawania ozonu w troposferze (tlenki azotu, węglowodory). Pomiary ozonu (automatyczne) pod kątem ochrony zdrowia jak i ochrony roślin dla strefy wielkopolskiej w 2015 r. prowadzono na stacjach pomiarowych: w Borówcu (pow. poznański) i Krzyżówce (pow. gnieźnieński).

6. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu oraz problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu zmiany mpzp

Środowisko przyrodnicze, w tym jego zasoby, walory, poszczególne elementy i cechy, poddawane jest różnym szkodliwym oddziaływaniom. Zagrożenia są związane z różnymi sposobami korzystania ze środowiska.

Teren objęty zmianą planu jest własnością Szpitala Powiatowego w Rawiczu Spółka z o.o. Zagospodarowanie i użytkowanie terenu przedstawiono na załączniku graficznym. Omawiany teren jest zwodociągowany i skanalizowany. Do celów grzewczych stosowany jest gaz sieciowy.

Przy obecnym stanie zagospodarowania i użytkowania nie przewiduje się znaczących negatywnych zmian środowiska. Oceniając stan środowiska nie należy rozpatrywać terenu w sztucznie wydzielonych granicach, ponieważ leży on w obrębie większych jednostek w granicach powiązań funkcjonalnych.

Zainwestowanie terenu objętego zmianą mpzp: 1. pralnia, 2 i 3. warsztaty samochodowe, 4. zakład opiekuńczo – leczniczy, 5. centrum rehabilitacji (sala sportowa), 6. szkoła medyczna, internat, 7. budynki gospodarczo – garażowe, 8. budynek mieszkalno – usługowy, 9. budynek administracyjny, 10. szpital – budynek główny, 11. szpital – budynek pomocniczy, 12. budynek mieszkalny wielorodzinny, 13. centrum dializ, 14. budynki warsztatowo – garażowe, 15. prosektorium.

Z przedstawionego w poprzednich rozdziałach opisu stanu środowiska wynikają niekorzystne zmiany. Dotyczą one przede wszystkim stanu wód, powietrza, klimatu.

JCW „Masłówka”, w granicach której leży teren objęty opracowaniem charakteryzuje się złym stanem wód. Jednostka jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych ze względu na brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty ewentualnych działań naprawczych oraz uwarunkowania naturalne JCW, uniemożliwiające przywrócenie odpowiedniego stanu do 2015 r. Największy wpływ na jakość wód mają zanieczyszczenia obszarowe pochodzące głównie z rolnictwa. Obszar JCW w zdecydowanej większości pokrywa się z OSN w zlewni Orli. Na obszarze tym realizowany jest program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Znając stan wód, przyczyny takiego stanu oraz programy naprawcze należy zakładać poprawę stanu środowiska wodnego.

W wyniku oceny jakości powietrza odnotowano przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM₁₀ dla 24 godz. oraz pyłu PM_{2,5} (C) oraz poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu (C), stężenia ozonu określone dla poziomu celu długoterminowego (D2). W oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin, ze względu na określone poziomy dla ozonu celu docelowego i długoterminowego strefę wielkopolską zaliczono do klasy A i D2. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, lecz oznacza to, że występują na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy.

Stan jakości powietrza ma również wpływ na klimat. Klimat zmienia się w skali globalnej, co uwidacznia się w postaci globalnego ocieplenia oraz nasileniem zjawisk ekstremalnych. Globalne ocieplenie spowodowane jest zwiększeniem ilości gazów cieplarnianych. Podstawowym gazem cieplarnianym wytwarzanym na skutek działalności człowieka jest dwutlenek węgla, który uwalniany jest podczas spalania paliw do celów grzewczych i technologicznych, a także paliw silnikowych.

Wszystkie komponenty środowiska pozostają ze sobą w ścisłym związku. Wymieniono te, których stan budzi zastrzeżenia. Na stan środowiska oceniany w odniesieniu do większych jednostek, ma również wpływ sposób korzystania ze środowiska nawet w niewielkiej skali.

Na omawianym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Nr V/58/03 Rady Miejskiej Rawicz z dnia 5 marca 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie ulicy Gen. Gota Roweckiego w Rawiczu (Dz. Urz. Woj. Wlkp. nr 63 poz. 1202). Teren objęty zmianą planu jest własnością Szpitala Powiatowego w Rawiczu. Zarządu Powiatu w Rawiczu zwrócił się do Burmistrza z wnioskiem o zmianę planu, ponieważ zawarte w cytowanym dokumencie

ustalenia uniemożliwiają przeprowadzenie planowanych robót budowlanych, mających na celu dostosowanie obiektów do obowiązujących standardów.

Teren objęty planem to dawne Koszary Korpusu Kadetów. Część obiektów jest ujęta w Gminnej Ewidencji Zabytków. Wszelka działalność inwestycyjna powinna odbywać się z poszanowaniem elementów zabytkowych, a kształtowanie nowej zabudowy powinno nawiązywać do historycznego otoczenia.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje tereny o różnych funkcjach, wśród których część wymaga ochrony akustycznej i rozwiązania przyjęte w planie muszą to uwzględniać. Ochrony akustycznej wymagają:

- teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (MN/U),
- tereny usług ochrony zdrowia (UZ),
- teren usług oświaty i ochrony zdrowia (UO/UZ),
- teren usług i usług ochrony zdrowia (U/UZ),
- tereny usług ochrony zdrowia, usług sportu i rekreacji (UZ/US).

Istotnym problemem jest zły stan wód powierzchniowych. Ważnym zadaniem będzie zatem rozwiązanie gospodarki ściekowej w sposób zapewniający ochronę środowiska gruntowo – wodnego.

Z uwagi na niezadawalający stan powietrza atmosferycznego w strefie wielkopolskiej oraz tendencje zmian klimatycznych w skali globalnej, ważnym elementem jest zachowanie istniejącej zieleni oraz tworzenie warunków do powstawania nowych terenów zieleni, a także zastosowanie rozwiązań związanych z wytwarzaniem energii cieplnej z zastosowaniem paliw o niskich wskaźnikach emisji oraz urządzeń do ich spalania o wysokim stopniu sprawności.

III. IDENTYFIKACJA I OCENA ODDZIAŁYWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

W rozdziale tym opisano potencjalne zmiany, które mogą wystąpić wskutek realizacji zagospodarowania przewidzianego w planie oraz wskazano ustalenia planu mające na celu zapobieganie i zmniejszenie szkodliwych oddziaływań na środowisko naturalne i kulturowe.

1. Powierzchnia ziemi

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo ochrony środowiska, powierzchnia ziemi to naturalne ukształtowanie terenu, gleba, ziemia oraz wody gruntowe tj. wszystkie wody znajdujące się pod powierzchnią ziemi w strefie nasycenia.

Działania przyjęte w planie mające na celu ochronę powierzchni ziemi

- Mając na względzie zachowanie funkcji środowiskowych, a w szczególności tworzenie podstaw dla rozwoju różnorodności biologicznej plan wyznacza teren zieleni urządzonej, dopuszcza nowe nasadzenia w postaci szpalerów w ciągach komunikacyjnych, zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenu, ustala minimalną powierzchnię terenów biologicznie czynnych, które zwykle są przeznaczane pod zieleń.
- Ustalenia planu skutecznie chronią powierzchnię ziemi przed zanieczyszczeniami poprzez proponowane rozwiązania w zakresie gospodarki ściekowej (szerzej omówione w rozdziale dotyczącym ochrony wód).

Omawiany teren jest zainwestowany i ewentualne zmiany będą niewielkie. Nie ulegnie zmianie ukształtowanie powierzchni. Na terenach wolnych od zabudowy w znacznej części od powierzchni zalegają grunty antropogeniczne, a tam, gdzie została zachowana warstwa glebowa, w planie wyznacza się teren zieleni urządzonej. Ustalenia planu chronią również wody gruntowe poprzez rozwiązanie gospodarki ściekowej. Biorąc powyższe pod uwagę nie prognozuje się znaczących zmian powierzchni ziemi.

2. Krajobraz

Kształtowanie krajobrazu jest ciągłym procesem zachodzącym na danym obszarze. Spośród elementów kształtujących krajobraz należy wymienić naturalne elementy takie jak: ukształtowanie powierzchni, szata roślinna. Wśród elementów kulturowych są to: charakter zabudowy, dominanty w krajobrazie, udział zieleni w terenach zabudowanych. Krajobraz jest efektem działania w przestrzeni różnych podmiotów kierujących się swoimi celami i systemami wartości.

Ustalenia planu dotyczące kształtowania krajobrazu

- W zakresie kształtowania zabudowy plan określa charakter zabudowy, gabaryty, geometrię dachów, linie zabudowy. Dopuszcza lokalizację obiektów małej architektury. Wprowadza się zasady umieszczania szyldów i tablic reklamowych. Zakazuje się

lokalizacji tymczasowych obiektów z wyjątkiem obiektów wznoszonych na czas budowy oraz budowy nowych napowietrznych linii elektroenergetycznych.

- W zakresie komponentów przyrodniczych plan wyznacza teren zieleni urządzonej (obecna zieleń na tym terenie wymaga zabiegów pielęgnacyjnych), dopuszcza nowe nasadzenia w formie szpalerów w ciągach komunikacyjnych, zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenu
- Plan ustala ochronę konserwatorską obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Są to budynki dawnych Koszar Korpusu Kadetów.

Rozpatrując krajobraz kompleksowo, jako przyrodnicze zależności zachodzące między elementami abiotycznymi, biotycznymi i technicznymi oraz jako wizualne zależności między przyrodniczymi i technicznymi elementami dostrzeganymi na pewnym obszarze należy przyjąć, że elementy antropogeniczne zawsze wchodzi w skład krajobrazu, a umieszczanie ich w przestrzeni wynika z potrzeby korzystania ze środowiska. Teren objęty planem jest w znacznej części zabudowany. Ustalenia planu obejmują ochroną zabytkowe obiekty, zachowują istniejącą zieleń i wprowadzają nową, porządkują przestrzeń. Biorąc powyższe pod uwagę należy spodziewać się pozytywnych zmian w krajobrazie.

3. Ochrona środowiska wodnego

Ochrona środowiska wodnego powinna polegać na zapewnieniu jak najlepszej jakości, oraz utrzymywanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej, co wiąże się z ochroną wód przed zanieczyszczeniem oraz zapewnieniem jak najlepszych warunków retencyjnych. Planowany sposób zagospodarowania i użytkowania terenu będzie wiązał się z wytwarzaniem ścieków oraz powstawaniem odpadów, które mogą mieć niekorzystny wpływ na środowisko wodne.

Działania określone w planie zapobiegające niekorzystnym zmianom w środowisku wodnym

- Plan ustala zaopatrzenie w wodę ze zbiorczej sieci wodociągowej oraz odprowadzanie ścieków poprzez zbiorczą sieć kanalizacyjną. Ustala się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, dopuszczając ich odprowadzanie na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych. Dopuszcza się lokalizację urządzeń podczyszczających ścieki w postaci wód opadowych i roztopowych z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych, przed wprowadzeniem do ziemi.
- Niewłaściwy sposób gospodarowania odpadami może wpływać na zanieczyszczenie środowiska wodnego. Gromadzenie i segregacja odpadów odbywać się będzie w miejscach ich powstawania, oraz dalsze zagospodarowanie zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie i przepisami odrębnymi. W obiektach szpitalnych będą wytwarzane odpady inne niż niebezpieczne, a także niebezpieczne.

Powinny być one magazynowane selektywnie, a następnie przekazywane podmiotom posiadającym wymagane zezwolenia w zakresie gospodarowania odpadami.

- Na optymalizację warunków retencyjnych będzie miała wpływ możliwość zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w granicach działki, a także planowana zieleń.

Ww. ustalenia planu w dostateczny sposób chronią środowisko wodne przed zanieczyszczeniem. Planowany sposób zagospodarowania i użytkowania terenu nie wpłynie na zmianę rozdysponowania wód opadowych i roztopowych, a więc również na zmianę warunków retencji.

Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód tak, aby osiągnąć dobry potencjał ekologiczny i stan chemiczny, a tym samym - dobry stan tych wód – zgodnie z RDW do 2015 r. JCW „Masłówka”, w granicach której leży omawiany teren jest zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu - będą miały zastosowanie odstępstwa czasowe. Proponowany sposób zagospodarowania terenu oraz zapewnienie ochrony wód przed zanieczyszczeniem nie będzie miał negatywnego wpływu na osiągnięcie celów środowiskowych określonych dla ww. JCW”. Przyczyną złego stanu wód są zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego.

Stan chemiczny i ilościowy JCWPd nr 74, w granicach której leży omawiany teren został oceniony jako dobry, a JCWPd określona jako niezagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu. Dobry stan chemiczny i ilościowy JCWPd, oznacza dobry stan wód podziemnych. Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu takich wód, celem środowiskowym jest utrzymanie tego stanu. Realizacja postanowień planu nie będzie miała wpływu na utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego JCWPd 74.

4. Wpływ na jakość powietrza

Na omawianym terenie na stan czystości powietrza atmosferycznego ma wpływ głównie emisja niska, pochodząca ze spalania paliw do celów grzewczych. Emisja ze źródeł mobilnych ma niewielkie znaczenie.

Ustalenia planu zapobiegające niekorzystnym zmianom powietrza atmosferycznego

- Ustala się stosowanie urządzeń grzewczych przystosowanych do spalania paliw płynnych, gazowych i stałych o niskich wskaźnikach emisji lub alternatywnych źródeł energii. Obecnie do celów grzewczych wykorzystywany jest gaz sieciowy.
- Znaczący pozytywny wpływ na stan jakości powietrza ma zieleń. Pochłania ona dwutlenek węgla i produkuje tlen, który, jest wytwarzany w zielonych częściach roślin w procesie fotosyntezy z udziałem energii słonecznej i wody. W planie wyznacza się teren zieleni urządzonej, dopuszcza się wprowadzenie szpalerów zadrzewień przy

ciągach komunikacyjnym, zagospodarowanie zielenią powierzchni nieutwardzonych. Ustala się minimalną powierzchnię terenów biologicznie czynnych (zieleni potencjalna). Biorąc powyższe pod uwagę należy prognozować, że planowany sposób zagospodarowania terenu nie będzie miał znaczącego wpływu na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.

5. Klimat

Pokrycie terenu jest czynnikiem decydującym o zróżnicowaniu warunków klimatycznych na skalę lokalną. Inne warunki panują w lasach, inne nad polami i łąkami. Odmienne, warunki występują w obrębie terenów zurbanizowanych. Na terenach zabudowanych ściany domów, dachy, ciągi komunikacyjne itp., stanowiące powierzchnię absorbującą promieniowanie słoneczne akumulować będą energię cieplną, a nocą będą one emitować pochłonięte ciepło, powodując podwyższenie temperatury minimalnej powietrza w najbliższym otoczeniu.

Na terenach zurbanizowanych zmienia się również wilgotność powietrza. Zawartość pary wodnej w przyziemnej warstwie atmosfery zależy przede wszystkim od wilgotności podłoża – od rodzaju powierzchni parującej. Powierzchnie zabudowane przyczyniają się do zmniejszenia parowania. Budynki stanowią przeszkodę dla swobodnego przepływu mas powietrza, przyczyniają się do zmniejszenia prędkości wiatru przy powierzchni ziemi i jej wzrostu na wyższych poziomach.

Znając lokalne warunki oraz elementy wpływające na klimat, można go w pewnym stopniu modyfikować np. wymuszając określoną najkorzystniejszą wymianę powietrza, poprawiając zmianę własności termicznych i wilgotnościowych powietrza, a także wpływać na skład chemiczny.

Działania określone w planie wpływające korzystnie na lokalne warunki klimatyczne

- Wpływ na warunki klimatyczne ma stan powietrza atmosferycznego. Plan ustala wytwarzanie energii cieplnej dla celów grzewczych z zastosowaniem paliw charakteryzujących się niskimi wskaźnikami emisyjnymi i urządzeń do ich spalania charakteryzujących się wysokim stopniem sprawności.
- Wprowadza się różne formy zieleni. Wpływ zieleni na klimat ujawnia się lokalnie w złagodzeniu amplitudy wahań temperatury, w zwykach wilgotności względnej powietrza, w kształtowaniu się swoistych stosunków świetlnych, zmianie prędkości wiatru oraz znaczącej poprawie jakości powietrza - oczyszcza powietrze przez absorpcję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, wzbogaca powietrze w tlen. Bardzo istotnym zagadnieniem jest wprowadzanie roślin o zróżnicowanej wysokości o ażurowej strukturze, od której zależy skuteczność oczyszczania powietrza z pyłów.
- W przypadku lokalizowania nowych budynków należy brać pod uwagę czynniki, które mogą mieć wpływ na lokalne warunki klimatyczne tj.:

- układ zabudowy i ciągów komunikacyjnych, warunkujący przewietrzanie terenu, biorąc pod uwagę dominujące kierunki wiatru;
- wysokość budynków, która ma wpływ na prędkość wiatru (wysoka zabudowa tworzy efekt tunelowy) – plan określa wysokość zabudowy uwzględniając stan istniejący;
- odległości pomiędzy budynkami - szeroka przerwa między budynkami sprzyja swobodnemu wnikanii strumieni powietrza w głąb terenu;

Planowany sposób zagospodarowania dotyczy terenu zainwestowanego, a ewentualna lokalizacja nowych obiektów kubaturowych, będzie zmianą niewielką w stosunku do stanu istniejącego. Nie przewiduje się zatem, znaczącego wpływu na zmiany klimatu w skali lokalnej.

Mając na uwadze zmiany klimatu w skali globalnej Ministerstwo Środowiska opracowało dokument „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020”, do których zaliczono gospodarkę przestrzenną i obszary zurbanizowane uznając, że zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego, które w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne i ograniczać możliwości rozwoju. Na terenie objętym planem nie przewiduje się tego typu zagrożeń, a także planowany sposób zagospodarowania nie będzie generował zagrożeń dla obszarów i sektorów wrażliwych.

6. Ochrona przed hałasem

W granicach planu część terenów wymaga ochrony akustycznej. Wymagane standardy dotyczące klimatu akustycznego określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz.U. z 2014 r., poz. 112).

Rozwiązania przyjęte w planie w zakresie klimatu akustycznego

- Plan określa dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku zgodnie z cytowanym rozporządzeniem, na terenach:
  - MN/U – jak dla terenów mieszkaniowo - usługowych,
  - UZ/U, UZ/US, U/UZ - jak dla terenów szpitali w miastach, terenów domów opieki społecznej, w przypadku lokalizacji na tych terenach wymienionych obiektów;
  - UO/UZ – jak dla terenów ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.
- W planie przyjęto niekolizyjne rozmieszczenie terenów o różnych funkcjach biorąc pod uwagę również tereny otaczające. Otoczenie stanowi zabudowa mieszkaniowa

jednorodzinna (część przy granicy wschodniej i część przy zachodniej) i zabudowa usługowa – w części wschodniej, granicząca z ul. Kadecką. Zgodnie z obowiązującym studium, w części obecnie niezainwestowanej, omawiany obszar od strony północno - zachodniej graniczy z terenem usług, a od północy z terenem zieleni urządzonej. Ulice: Kadecka i Gen. Grota Roweckiego nie stanowią znaczącego źródła hałasu.

Biorąc powyższe pod uwagę, ze strony planowanego sposobu zagospodarowania terenu nie przewiduje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach wymagających ochrony akustycznej. Również w otoczeniu terenu objętego planem nie ma znaczących źródeł hałasu.

7. Wpływ na różnorodność biologiczną, florę i faunę, przyrodnicze obszary chronione oraz system powiązań przyrodniczych

Obszar objęty planem jest przekształcony antropogenicznie. W części północno wschodniej fragment terenu porastają drzewa i krzewy będące wynikiem naturalnej sukcesji. Wśród drzew przeważa akacja. Zieleń urządzona towarzyszy istniejącej zabudowie oraz ciągom komunikacyjnym.

Działania zapobiegające niekorzystnym zmianom w środowisku biotycznym

- Na terenach zurbanizowanych mogą pojawiać się gatunki fauny, które są przystosowane do występujących na tych terenach specyficznych warunków. Projekt planu zachowuje istniejący fragment zieleni wyznaczając teren zieleni urządzonej (ZP). Dopuszcza szpalery drzew w ciągach komunikacyjnych oraz zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów. Ustala się minimalne powierzchnie terenów biologicznie czynnych (zieleni potencjalna) oraz Szata roślinna stanowi ważne siedlisko dla zwierząt związanych z terenami zurbanizowanymi.
- Plan poprzez swoje ustalenia zapewnia ochronę poszczególnych komponentów środowiska. Zanieczyszczone powietrze czy środowisko gruntowo - wodne mogą prowadzić do eliminowania części gatunków flory i fauny.
- Planowany sposób zagospodarowania terenu nie ingeruje bezpośrednio w obszary cenne pod względem przyrodniczym. Ze względu na powiązania funkcjonalne, czyste wody oraz korzystne warunki retencji mają w tym wypadku szczególne znaczenie, ponieważ Masłówka uchodzi do Orli w miejscu cennym pod względem przyrodniczym, objętym ochroną prawną – jest to obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja nad Baryczą” oraz Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”. W systemie Krajowej Sieci Ekologicznej teren ten, to obszar węzłowy „Stawy Milickie”.

Biorąc pod uwagę działania określone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego można prognozować, że planowane zmiany w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu nie będą miały znaczącego wpływu na różnorodność biologiczną, florę i faunę, przyrodnicze obszary chronione oraz system powiązań przyrodniczych. Planowany

sposób zagospodarowania terenu zapewnia ochronę podstawowych komponentów środowiska mających wpływ na czynniki biotyczne, nie stanowi żadnego zagrożenia dla obszarów prawnie chronionych znajdujących się w zasięgu powiązań funkcjonalnych.

8. Wpływ na zasoby naturalne

Zasoby naturalne definiowane jako wszelkie występujące na ziemi naturalne dobra możliwe do wykorzystania przez człowieka (gleby, kopaliny, woda, fauna, flora, powietrze), zostały omówione w poprzednich rozdziałach. Żadne z występujących dóbr nie będzie wykorzystywane w sposób powodujący zakłócenie równowagi w środowisku, a więc realizacja postanowień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie miała znaczącego oddziaływania na zasoby naturalne.

9. Wpływ na zabytki i dobra materialne

Plan ustala ochronę konserwatorską obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków oznaczonych na rysunku planu oraz ochronę zabytków archeologicznych w granicach strefy ochrony archeologicznej, która obejmuje cały teren objęty planem.

Teren objęty planem jest własnością Szpitala Powiatowego w Rawiczu. Ma dostęp do niezbędnych mediów. Zapewniona jest również obsługa komunikacyjna.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdza się, że ustalenia planu w dostateczny sposób zapewniają ochronę dóbr materialnych. Należy dodać, że do projektu planu osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą wносить uwagi - jeśli ustalenia projektu planu naruszałyby prawo własności, ustalenia te można skorygować.

10. Wpływ na warunki życia i zdrowie ludzi

Wpływ realizacji postanowień planu na zdrowie i życie ludzi jest wypadkową stanu poszczególnych komponentów środowiska, które zostały omówione w poprzednich rozdziałach. Dla zapewnienia właściwych warunków życia oraz komfortu psychicznego niezbędne jest utrzymanie standardów środowiska na określonym poziomie. Plan organizuje przestrzeń biorąc pod uwagę wykluczenie występowania konfliktów przestrzennych.

Ustalenia planu mające wpływ na warunki życia i zdrowie ludzi

- Plan zawiera ustalenia dotyczące rozwiązania gospodarki wodno - ściekowej w sposób zapewniający ochronę jakości wód, a także optymalnych warunków retencji przy planowanym sposobie zagospodarowania terenu.
- Ustalenia planu zapewniają ochronę powietrza atmosferycznego poprzez stosowanie urządzeń grzewczych przystosowanych do spalania paliw płynnych, gazowych i stałych o niskich wskaźnikach emisji lub alternatywnych źródeł energii.
- Wprowadza się różne formy zieleni oraz tworzy się warunki do jej powstawania (teren biologicznie czynny). Zieleń wpływa na łagodząco na lokalne warunki klimatyczne,

oczyszcza powietrze przez absorpcję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, wzbogaca powietrze w tlen. Zieleń oddziałuje również pozytywnie na psychikę.

- Ustalenia planu zapewniają ochronę akustyczną terenów wymagających takiej ochrony poprzez określenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, niekolizyjne rozmieszczenie terenów o różnych funkcjach, wprowadzanie zieleni, która tłumi hałas.

Biorąc pod uwagę ww. ustalenia planu nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na warunki życia i zdrowie ludzi.

11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Ponieważ z poprzednich rozdziałów wynika, że planowany sposób zagospodarowania terenu nie będzie miał znaczącego negatywnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska oraz na zdrowie i życie ludzi, mając również na uwadze położenie geograficzne omawianego terenu, nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

12. Alternatywne rozwiązania

Planowany sposób zagospodarowania dotyczy terenu zainwestowanego. Ustalenia planu zapewniają ochronę poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, nie ingerują w obszary przyrodniczo cenne, a także nie powodują zakłócenia funkcjonowania powiązań przyrodniczych. Obejmuje się ochroną konserwatorską obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków oraz zabytki archeologiczne w granicach strefy ochrony archeologicznej, która obejmuje cały teren objęty planem. Planowany sposób zagospodarowania i użytkowania terenu nie narusza ustaleń obowiązującego studium. Teren jest własnością Szpitala Powiatowego w Rawiczu. Celem planowanych zmian jest umożliwienie przeprowadzenia planowanych robót budowlanych, mających na celu dostosowanie obiektów do obowiązujących standardów. Biorąc powyższe pod uwagę niniejsza prognoza nie przewiduje dodatkowej analizy alternatywnych rozwiązań.

13. Metody analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wymienia projekty dokumentów wymagających przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wśród wielu wymienionych dokumentów znajduje się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Organ opracowujący projekt dokumentu sporządza prognozę oddziaływania na środowisko. Wśród elementów, które prognoza powinna zawierać wymienia się również propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Ważnym problem jest zły stan wód powierzchniowych. Teren objęty planem leży w granicach JCW „Masłówka”. Punkt pomiarowo – kontrolny znajduje się poza

terenem objętym planem, przy ujściu do Baryczy (2,4 km). Wyniki pomiarów świadczą o stanie całej JCW i nie mają odniesienia do konkretnego terenu. W tej sytuacji elementem kontroli powinna być ocena zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego dokumentu, a w szczególności, podłączenie obiektów do sieci kanalizacyjnej (co 4 lata). Zgodnie z ustawą Prawo Wodne ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami polega na ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do tych wód, zatem wyposażenie terenu w infrastrukturę techniczną (rozwiązanie gospodarki ściekowej) w prosty sposób przekłada się na ochronę wód.

STRESZCZENIE

Realizacja postanowień planu, jak każda inna ingerencja w określone ekosystemy oznacza w mniejszym lub większym stopniu zmianę ich struktury i zachodzących w nich procesów. Każde działanie na określonym obszarze może być optymalizowane z punktu widzenia różnych celów społecznych. Optymalizacja ta powinna polegać na uwzględnieniu praw przyrodniczych rządzących ekosystemami i przestrzenią jako całością. Praktyka ochrony środowiska powinna polegać na harmonijnym włączaniu elementów antropogenicznych w przestrzeń, minimalizując szkodliwe oddziaływanie na otoczenie.

Rada Miejska Gminy Rawicz w dniu 21 stycznia 2016 r. podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w rejonie ul. Gen. Grota Roweckiego w Rawiczu, na którym obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Nr V/58/03 Rady Miejskiej Rawicz z dnia 5 marca 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. nr 63 poz. 1202). Teren objęty zmianą planu jest własnością Szpitala Powiatowego w Rawiczu. Zarządu Powiatu w Rawiczu zwrócił się do Burmistrza z wnioskiem o zmianę planu, ponieważ zawarte w cytowanym dokumencie ustalenia uniemożliwiają przeprowadzenie planowanych robót budowlanych, mających na celu dostosowanie obiektów do obowiązujących standardów.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustala następujące przeznaczenie terenów:

- teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (MN/U),
- tereny usług ochrony zdrowia (UZ),
- teren usług oświaty i ochrony zdrowia (UO/UZ),
- teren usług i usług ochrony zdrowia (U/UZ),
- tereny usług ochrony zdrowia, usług sportu i rekreacji (UZ/US),
- teren zieleni urządzonej (ZP),
- tereny dróg wewnętrznych,
- teren urządzeń infrastruktury technicznej – elektroenergetycznej.

W prognozie przeanalizowano poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego tj.: rzeźbę terenu, geologię gleby, środowisko wodne, środowisko biotyczne i położenie na tle przyrodniczych obszarów chronionych, klimat, powietrze, klimat akustyczny.

Omawiany obszar leży na terasie środkowej rozległej Pradoliny Baryczy. Podłoże budują piaski i żwiry wodnolodowcowe, od powierzchni przykryte gruntami antropogenicznymi - jest to teren zainwestowany.

Teren objęty planem leży w zlewni Masłówki stanowiącej jednolitą część wód (JCW) o takiej samej nazwie. Jest to JCW silnie zmieniona, a jej stan oceniono się jako zły. Przyczyną znacznego zanieczyszczenia wód jest rodzaj użytkowania gruntów w zlewni, które zostały uznane za wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. JCW „Masłówka” jest zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu, w związku z czym przewidziano

odstępstwa od założonych celów środowiskowych. W omawianym przypadku będzie miało miejsce zastosowanie odstępstwa czasowego; dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.

Pierwszy poziom wód podziemnych na omawianym terenie zalega na głębokości od 1 do 2 m p.p.t. Monitoring wód prowadzony jest dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).

Zgodnie z Planami Gospodarowania Wodami na obszarach dorzeczy przyjętymi w 2011 r. w Polsce obowiązywał podział na 161 JCWPd. Na potrzeby aktualizacji PGW opracowano nowy podział na 172 JCWPd. Wg nowego podziału teren objęty planem leży w granicach JCWPd nr 79. Stan ilościowy i chemiczny JCWPd nr 79 został oceniony jako dobry.

Teren objęty planem jest terenem zainwestowanym - przekształconym antropogenicznie. Zieleni ma charakter zieleni urządzonej. Nie stwierdzono występowania gatunków zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową. Najbliżej położonym obszarem chronionym NATURA 2000 jest obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja nad Baryczą”, oddalony o około 3 km. Obszar obejmuje rozległe bagniste obniżenie doliny Baryczy. W SFD nie wymienia się zagrożeń zewnętrznych dla tego obszaru.

Jeśli chodzi o typ klimatu, to Rawicz leży w obrębie regionu śląsko-wielkopolskiego, reprezentującego obszar przewagi wpływów oceanicznych. Klimat miejski ulega lokalnej modyfikacji z powodu zmian pokrycia terenu. W porównaniu z terenem pozamiejskim różni się między innymi osłabieniem natężenia promieniowania słonecznego, wyższą temperaturą powietrza, mniejszymi prędkościami wiatru, krótszym zaleganiem pokrywy śnieżnej, większym zanieczyszczeniem powietrza. Widoczne tendencje zmian klimatycznych w skali globalnej, to wzrost temperatury oraz częstotliwość i nasilenie zjawisk ekstremalnych.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu opracował ocenę roczną jakości powietrza w województwie wielkopolskim dotyczącą roku 2015 w odniesieniu do stref. Strefą w omawiany przypadku jest obszar województwa, wyłączając aglomerację poznańską i miasto Kalisz, które stanowią odrębne strefy. Odnotowano przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM₁₀ dla 24 godz. oraz pyłu PM_{2,5} (C) oraz poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu (C), stężenia ozonu określone dla poziomu celu długoterminowego (D2). W oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin, ze względu na określone poziomy dla ozonu celu docelowego i długoterminowego strefę wielkopolską zaliczono do klasy A i D2. W zakresie pozostałych zanieczyszczeń strefę wielkopolską oceniono jako klasę A, tj. nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnych stężeń.

Omawiany teren jest zwodociągowany i skanalizowany. Zasady gospodarki odpadami w gminie regulują postanowienia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Odpady zebrane w sposób selektywny jak również odpady zmieszane przekazywane są do zagospodarowania, do instalacji położonych poza jej terenem (poprzez stację przeładunkową w Rawiczu do instalacji Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Trzebani, gm. Osieczna).

Plan w swych ustaleniach określa zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

W związku z planowanym zainwestowaniem nie będą miały miejsca znaczące zmiany powierzchni ziemi definiowanej jako naturalne ukształtowanie terenu, gleba, ziemia oraz wody gruntowe, ponieważ jest to teren zabudowany. Na terenach wolnych od zainwestowania plan wprowadza teren zieleni urządzonej. Ustalenia planu chronią również wody gruntowe poprzez ustalenia dotyczące gospodarki ściekowej.

Na terenie objętym planem zmianie nie ulegnie znaczącej zmianie krajobraz. Ustalenia planu obejmują ochroną zabytkowe obiekty, zachowują istniejącą zielenią i wprowadzają nową, porządkują przestrzeń. Ustala się charakter zabudowy, gabaryty i formę obiektów kubaturowych.

Ochrona środowiska wodnego będzie polegała na zapewnieniu ochrony wód przed zanieczyszczeniem oraz zapewnieniu optymalnych warunków retencji w warunkach planowanego zagospodarowania terenu. Zaopatrzenie w wodę odbywać się będzie z sieci wodociągowej, odprowadzenie ścieków bytowych i komunalnych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej. Ustala się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, dopuszczając również odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren. W przypadku powstawania ścieków w postaci wód opadowych i roztopowych z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych, przed wprowadzeniem ich do wód lub do ziemi ustala się ich podczyszczanie. Gromadzenie i segregacja odpadów odbywać się będzie w miejscach ich powstawania, oraz dalsze zagospodarowanie zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie i przepisami odrębnymi.

Eliminowanie lokalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza będzie polegało na stosowaniu urządzeń grzewczych przystosowanych do spalania paliw płynnych, gazowych i stałych o niskich wskaźnikach emisji lub alternatywnych źródeł energii. Obecnie do celów grzewczych wykorzystywany jest gaz sieciowy.

Na omawianym terenie oraz w jego otoczeniu nie występują znaczące źródła hałasu. Plan ustala dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla terenów wymagających ochrony akustycznej, wprowadza niekolizyjne rozmieszczenie względem siebie terenów o różnych funkcjach.

Biorąc pod uwagę działania określone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego można prognozować, że planowane zmiany w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu nie będą miały znaczącego wpływu na różnorodność biologiczną, florę i faunę, przyrodnicze obszary chronione oraz system powiązań przyrodniczych. Do pozytywnych działań należy zaliczyć ochronę wód przed zanieczyszczeniem, wprowadzanie zieleni, ochronę powietrza.

Plan ustala ochronę konserwatorską obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków oznaczonych na rysunku planu oraz ochronę zabytków archeologicznych w granicach strefy

ochrony archeologicznej, która obejmuje cały teren objęty planem. Ustalenia planu w dostateczny sposób zapewniają ochronę dóbr materialnych.

Żadne z występujących dóbr naturalnych nie będzie wykorzystywane w sposób powodujący zakłócenie równowagi w środowisku.

Plan poprzez wprowadzone ustalenia chroni poszczególne elementy środowiska, gwarantując tym samym wykluczenie niekorzystnych oddziaływań na zdrowie i życie ludzi. Nie przewiduje się również transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Z uwagi na zły stan wód powierzchniowych (JCW Masłówka) istotną sprawą jest ochrona środowiska wodnego. W związku z czym, ocena pośrednia skutków realizacji przyjętego dokumentu powinna polegać na monitorowaniu realizacji jego postanowień w zakresie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną, a w szczególności, podłączenie do sieci kanalizacyjnej.

Planowany sposób zagospodarowania terenu nie jest sprzeczny z zasadami zrównoważonego rozwoju, który należy rozumieć jako rozwój społeczno - gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Behnke M., Kistowski M., Tyszecki A. System ocen oddziaływania na środowisko w granicach obszarów europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 w wybranych krajach Unii Europejskiej oraz w Polsce. Gdańsk 2004 r.
2. Koncepcja Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – Polska. IUCN. Warszawa 1995.
3. Mapa glebowo – rolnicza w skali 1 : 100000. IUNG Puławy 1982.
4. Mapa hydrograficzna 1:50000; Okręgowe Przedsiębiorstwo Geodezyjno-Kartograficzne w Poznaniu - oprac. 1990 r.
5. Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony. A.S. Kleczkowski. AGH Kraków 1990.
6. Mapa sozologiczna w skali 1 : 50000, GUGiK 2004 r.
7. Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000 - Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów Artykułu 6(3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG. 2001. Polski przekład: © WWF Polska, 2005 (na podstawie umowy LP-026-PL)..
8. Pawlaczyk P., Kepel A., Jaros R., Dzieciotłowski R., Wylegała P., Szubert A., Sidło O. P. Propozycja optymalnej sieci obszarów Natura 2000 w Polsce – „Shadow List” (2004, 2010).
9. Pazdro Z. Hydrogeologia ogólna. Wydawnictwo Geologiczne. Warszawa 1983.
10. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. WBPP, Poznań 2010.
11. Poradnik Gospodarka przestrzenna gmin. Kraków 1996.
12. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny (praca zbiorowa). Warszawa 2004.
13. Prognozowanie skutków przyrodniczych planów zagospodarowania przestrzennego – poradnik metodyczny. IGPIK. Kraków 1998.
14. Pyłka-Gutowska E. Ekologia z ochroną środowiska. Warszawa 2004 r.
15. Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. z 2002 r. Nr 58 poz. 535 z późn. zm.).
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz.U. z 2014 r., poz. 112).
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 16, poz. 87).
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012, poz. 1031).
19. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. z 2014 r., poz. 1800).
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r., poz. 914).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r., poz. 2183).
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r., poz. 1408).
23. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r., poz. 1409).
24. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1482).
25. Sidło P.O., Błaszowska B. & Chylarecki P. (red.) 2004. Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP: Warszawa 2004 r.
26. Sołowiej Daniela. Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka. Wydawnictwo Naukowe UAM. Poznań 1992.
27. Szponar A. Fizjografia urbanistyczna. PWN, Warszawa 2003.

28. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, z późn. zm.).
29. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2015, poz. 469).
30. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 21, z późn. zm.).
31. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 250).
32. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 672).
33. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. z 2016 r., poz. 778 z późn. zm.).
34. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz.U. z 2014 r., poz. 1446, z późn. zm.).
35. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 909).
36. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 139).
37. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r. poz. 353).
38. Wylegała P., Janyszek S., Kepel A., Dzieciolowski R. Ostoje przyrody o znaczeniu europejskim w Wielkopolsce. Ponań 2006 r